Overzicht rondje van de tafel – Domein 4-Overleg - 9/12/2020

organisatie	terugblik	vooruitblik	problemen
't Grom	- aanwerven educatief medewerker, heropstart scholenwerking - aanwerven bibliothecaris artikel 60, inventarisatie erfgoedbibliotheek - herbestemming leegstaande Midzeelhoeve 2 midden op de site, samenwerking hiervoor met Thomas More Hogeschool Interieurvormgeving en architectuur - lobbywerk bij de gemeente Sint-Katelijne-Waver voor opvang verlies van hoofdsponsor Greenyard - verlies uitbater en huurinkomsten bistro Midzeelhoeve 1, zoektocht naar nieuwe uitbaters - werkgroep gestuurd vanuit FARO over hernieuwde missie en visie 't Grom - provinciale denktank over toekomst en opportuniteiten 't Grom - ontwerp nieuwe huisstijl en website - project Roem & Glorie over lokale boeren en streekgewassen - gesprekken met IGEMO over schrijven beheersplan erfgoedsite en oprichten nieuwe regionale erfgoedcel - samenwerking met ILVO rond regeneratie streekgewassen Blauwgroene prei uit Mechelen en Mechelse hollepijpselder type De Roy - zoektocht naar nieuwe gidsen, samenwerking met gidsenverenigingen Mechelen en Lier - overstap naar Erfgoedinzicht.be	- samenwerking met Hof van Busleyden en erfgoed Mechelen rond voeding en de stad, focussen op oude streekgebonden gewassen - samenwerking met Plantin-Moretusmuseum en Zadenbibs Antwerpen rond lokale soorten Etoile Blanche d'Anvers en Glorie van Wilrijk - verder werken aan dossier voorbereiding regionale erkenning van museum 't Grom - restauratiedossier Midzeelhoeve 2 - lobbyen bij Toerisme Vlaanderen om de site Midzelen te gebruiken als een van de nieuwe Vlaamse Culinaire Centra, met het oog op 'plant based future'	- te kort aan naamsbekendheid - eigen inkomsten - sponsors - afstoten niet gewenste collectiestukken - bijkomende stafmedewerker voor halen criteria regionale erkenning
Bokrijk	- Onderzoek en publieksbemiddeling van kernthema 'Eet- en drinkcultuur' in het kader van de expo 'De wereld van Bruegel' o Kruisbestuiving tussen Laika, theater der zinnen, De Foodarcheoloog en Bokrijk: o Geurendiorama o Stootkeuken met Paradijskoek en Kleyn bier	Onderzoek subcollectie eet- en drinkgerei - 1-jarig subsidieproject CJSM - Eet- en drinkgerei uit de collectie Bokrijk kwaliteitsvol onderzoeken, registreren, digitaliseren, fotograferen en delen - Voorbereiden van het project 'Collecties van morgen': verbinden met eet- en drinkgerei vandaag	Impact van de gezondheidscrisis op de werking - Negatieve effecten van de lockdowns - Ondanks de impact en implicaties van de pandemie zijn we

	○ De magere en de vette keuken: collectiepresentatie versus hedendaagse interpretatie een aanzet tot kijken en interpreteren - Vakmanschap imkerij ○ Onderzoek naar wilde bijen in Bokrijk ○ Partner in 'Week van de bij'		dankbaar dat we onze maatschappelijke rol hebben kunnen opnemen en daar ook heel veel erkenning en positieve reacties van onze bezoekers over mogen ontvangen.
CAG	- Themacampagne culinair erfgoed met de Werkplaats immaterieel erfgoed ○ Inzetten op bewustmaking en toeleiden naar platform immaterieelerfgoed.be ○ Vanuit CAG-project Koffiestories, mailingcampagne naar streekproducenten en erfgoedcellen, en acties Werkplaats ○ 18 culinaire registraties voorlopig ○ Voorjaar 2021 afronden campagne - Erfgoedzorgtrajecten: vielen wat stil door corona, in het najaar kwamen deze stilaan terug op gang. ○ traject hopteelt is blijven lopen: CAG ondersteunt, erfgoedcellen nemen daar lokaal trekkende rol op Voor volgende trajecten werd alvast nagedacht over de opstart van het erfgoedzorgtraject, in de praktijk zal het meeste werk in 2021 gebeuren ○ In februari: vraag Sint-Antonius ○ Juni: broodcultuur ○ Juli: vraag pirobakken ○ Oktober: tabaksteelt - Publicatie artikel participatief documenteren in Faro tijdschrift	- Opstart koepelproject Moestuin binnen CAG - Erfgoedzorgtrajecten: ○ Norouz (i.s.m. Histories) ○ Pirobakken (i.s.m. Erfgoed Zuidwest) ○ Broodcultuur (i.s.m. Bakkerijmuseum Veurne) ○ Sint-Antoniusvieringen (i.s.m. Histories en Parcum) ○ Tabaksteelt (i.s.m. Erfgoed Zuidwest) ○ Mattentaart maken - Blijvende ondersteuning van inventariselementen - Internationale erfgoedzorgtrajecten ○ Opvolging en ondersteuning Biercultuur in België ○ I.s.m. de Frietkotraad: onderzoeken van de mogelijkheden voor een eventuele toekomstige aanvraag om de Belgische frietkotcultuur te laten erkennen door UNESCO ○ Ondersteuning en begeleiding van erfgoedgemeenschap rond het 'witteren' (weidebevloeiing in Lommel) richting multinationaal aanvraagdossier voor de Representatieve Lijst van UNESCO (Oostenrijk, Duitsland, Zwitserland, Nederland, Luxemburg en België) - aanspreekpunt immaterieel erfgoed en dieren - samenwerking KIEN expo 'Mens, dier en traditie in het Natuurhistorisch Museum in Rotterdam (jan-juni 2021) waarin een aantal erfgoedgemeenschappen zelf laten zien wat hun erfgoed inhoudt a.d.h.v. objecten en	In 2020 vielen veel erfgoedzorgtrajecten stil owv corona, vanaf het najaar kwam hier terug wat beweging in.

		audiovisuele documentatie. CAG begeleidt de deelname van de erfgoedgemeenschap van de Hondenzwemming aan deze expo. - meester-leerlingbeurzen	
CRAFTS.	- Landelijk platform voor historisch en hedendaags vakmanschap in Vlaanderen, geïnitieerd door Openluchtmuseum Bokrijk; - Gestart in november 2019 - Traject kennisoverdracht kuipersambacht Frank Boon (Brouwerij Boon) en Marleen Bonami en Frederic De Smul (meester-leerling-traject)	- Project 'Focus Vakmanschap' (2021-2023) i.s.m. Domeinnetwerk Immaterieel Cultureel Erfgoed - Opleiding kuipen SYNTRA Limburg (2021) - Cultural mapping van vakmanschap als momentopname, gecombineerd met inhoudelijk onderzoek naar 'hout' en 'historische restauratietechnieken landelijke architectuur' (2021)	
EGC CO7	- waarderingsproject van de hopcollectie in het nood- en transitdepot van Erfgoeddepot DEPOTYZE.	- We starten het herbestemmingstraject van deze hopcollectie op. We volgen de werking van het Hopmuseum op – herinrichting museum staat op de planning. Check stand van zaken rondetafelgesprek hopcultuur? - In ons beleidsplan namen we op: We nodigen experten uit, zoals collega's uit de organisaties met een landelijke dienstverlenende rol (Histories, PARCUM, meemoo, CAG …) om hun werking voor te stellen en eventuele samenwerkingsmogelijkheden te bespreken tijdens een overlegmoment met streekactoren. Lijkt het jullie interessant om naar dergelijk streekoverleg te komen? Of beter andere manieren om de werking bekend te maken bij de streekactoren? - In ons beleidsplan namen we op: We stellen de informatie over publicaties over de geschiedenis van de streek ter beschikking via onze website. Zijn er publicaties van het CAG die betrekking hebben op de zuidelijke Westhoek en die we kunnen opnemen? - In ons beleidsplan namen we op: We leveren in 2021-2022 een bijdrage aan het project 'erfgoed van de moestuin' van CAG: in kaart brengen, samenwerking uitbouwen met moestuinwerking van Milieuboerderij De Palingbeek en De Lovie,	

		registreren, digitaliseren en ontsluiten. Stand van zaken moestuinproject? - In ons beleidsplan namen we op: We nemen het initiatief om vakmanschap en vaardigheden m.b.t. cultureel-erfgoedpraktijken in de CO7-regio participatief en audiovisueel te documenteren (registreren van mondelinge getuigenissen, maken van filmpjes …) en te tonen in een hedendaagse context. Hierdoor kunnen ze actief beleefd en doorgegeven worden (vb. wolbewerking in De Palingbeek, herstellen van een object in een oude smidse, drukatelier Raymond Six, kennis van Stef Dehollander over erfgoedcollectie De Speelberg, het productieproces van een maalderij, molen of hopast …). Jullie hebben hier al heel wat ervaring mee. Concrete tips over wat werkt en niet werkt? Ik las al wat info door, ook van CAG. - Opvolging werking Oude Kaasmakerij Passendale.	
EGC Kempens Karakter		Wij willen tijdens de volgende beleidsperiode inzetten op werken in de Kempen met daarbij een focus op ambachten, agrarisch erfgoed (en bedrijfserfgoed). Hieronder een stukje uit ons beleidsplan. Er is aandacht voor in kaart brengen, waarderen, registreren, conserveren, documenteren en borgen, maar ook voor publiekswerking. - De (heemkundige) collecties rond ambachten en agrarisch erfgoed zijn verder in kaart gebracht, geïnventariseerd en gewaardeerd. we denken aan verschillende heemkundige collecties (HK Sandelyn, HK Het Molenijzer, HK Die Swane, Dorpsraad Koningshooikt) maar ook aan interessante privécollecties (collectie D'Haeyere, collectie Wuyts, houtambachtenmuseum De Wimpe, Stropersmuseum) en het diamantair erfgoed. De nood aan een betere inventarisatie en waardering van die collecties is groot. De erfgoedcel zal hierbij collectiehouders	Alle tips, best practices enz. welkom!

		begeleiden, maar vooral ook zelf een actieve rol opnemen. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende landelijke dienstverleners die hier een werking rond ontwikkelen. partners: ETWIE (Industriemuseum), CAG, Archiefbank Vlaanderen, Histories, Crafts. (Bokrijk), MOT en de lokale collectiehouders - Het immaterieel erfgoed rond ambachten, techniek en vakmanschap is in kaart gebracht en gedocumenteerd. Bij de lokale erfgoedactoren en collectiehouders leeft een sterke vraag om de kennis over en de werking rond de collecties in het teken van ambachten en agrarisch erfgoed te versterken en te actualiseren. Dit kan door in te zetten op het immaterieel erfgoed rond ambachten, techniek en vakmanschap. We brengen de relevante actoren en erfgoedgemeenschappen in kaart en betrekken hen actief, met bijzondere aandacht voor hedendaagse makers en een participatieve aanpak. De lopende trajecten met de erfgoedgemeenschap van de diamantbewerkers en de kerststallenbouwers worden verder getrokken door de erfgoedcel. partners: WIE, ETWIE (Industriemuseum), CAG, Crafts. (Bokrijk), MOT, DIVA, Kempense erfgoedcellen	
EGC Kusterfgoed	Kusterfgoed zette het afgelopen anderhalf jaar in op de registratie en ontsluiting van agrarisch erfgoed aan de kust. In samenwerking met de gemeente Middelkerke en het CAG. In het voorjaar van 2019 verwelkomde Dorp In zicht i.s.m. Kusterfgoed en het Centrum Agrarische Geschiedenis een 80-tal mensen in Ter Zelte voor het vijfde landbouwpraatcafé, gemodereerd door Franky Annys en Ronny Van Troostenberghe. In de zomer van 2019 organiseerden we ‘Een dag op het veld’ in Slijpe, waar we op een stuk grond gras verbouwden zoals in de jaren 1950-1960. Lokale landbouwers toonden hoe je gras met de hand, met paarden of met de tractor maait, keert en hooit. Wie wou, kon een handje toesteken. Daarnaast liep een mondeling geschiedenistraject	We zetten in op de verdeling van de kalender. Ook de expo reist nog verder doorheen de kustgemeenten.	

	waarbij auteur Katrien Vervaele op pad ging doorheen het hinterland en verhalen van landbouwers, loonwerkers en landbouwvrouwen optekende en verwerkte in boeiende portretten. Die verhalen bieden we aan via onze website. Ook het CAG ging aan de slag met de verzamelde informatie. De informatie die Katrien sprokkelde werd als leidraad gebruikt voor de expo 'Een jaar op het veld'. De expo ging van start half september en reist ook in 2021 verder doorheen de gemeenten. Begin december komt er een jaarkalender uit, ook gebaseerd op de verhalen die Katrien optekende.		
EGC Pajottenland-Zennevallei		We gaan de komende beleidsperiode zeker inzetten op zaken als omgeving/natuur/welzijn/mens/verstedelijking/… maar wat er nu al opgestart is en op korte termijn dus heel concreet wordt, is: - Hoptraject (ism CAG o.a) - focus op inventarisatie. We organiseren inventarisatiedagen om nieuwe informatie te verzamelen over het aanwezige hoperfgoed in de streek. We registeren zowel roerend, onroerend als immaterieel erfgoed rond hop aan de hand van inventarisatiefiches. Het eindproduct is een digitale inventaris. We creëren zo ook draagvlak voor het grotere traject en leren de community rond hop kennen. - Landschapslezen (ontwikkelen van een methode). Samen met Joris Capenberghs werken we aan een methode om het landschap te lezen. Op een boeiende en interactieve manier leren we zo met een nieuwe en ruimere blik naar dat landschap in Pajottenland en Zennevallei te kijken. Joris ontwikkelt momenteel een 'landschapsleesmethode' , zodat we hier later zelf mee aan de slag kunnen gaan met diverse groepen. Hiervoor zullen we begin 2021 verschillende testcases (verstedelijkte rand, platteland, veranderingen doorheen de tijd, …) organiseren. Deze landschapsleesmethode kunnen we dan bv. inzetten in een participatief traject met buurtbewoners, gebruiken in ons toekomstig traject rond mentaal welzijn, in trajecten met leerkrachten	Waar wij graag wel wat input rond willen is het feit dat vanaf je werkt rond natuur en mens, je vaak op andere beleidsdomeinen zit (bv. Regionale Landschappen,…). Zijn er voorbeelden van goede samenwerkingen tussen erfgoedorganisaties en andere beleidsdomeinen en vooral : hoe zit de rolverdeling dan?

		rond hun schoolomgeving, als interactieve uitstap met vrijwilligers als of brainstormsessie met lokale besturen,...	
EGC Terf	Groenten in de vitrine project ism met o.a. CAG	Leertraject houtbewerkingstechnieken van oud naar nieuw ism privaat schrijnwerkersmuseum Izegem	Corona of course ☹
EGC Viersprong		'Wat bezielt hen?!' - Actie: inventarisatie ICE in de regio adhv interviews. - Doel: inventariseren (en toeleiden naar immaterieelerfgoed.be), verbreden netwerk, tonen diversiteit aan ICE en sensibiliseren rond het borgen van ICE. - Domein 4: o.a. bakker Le Batârd, Microbrouwerij 'Gijzelaarke', De Chocolade Gieterij (manueel gieten van chocoladen figuren), lepelsnijder 'Meneertje Teelepel', Nikolaasommegang Zonnegem (paardenprocessie met ook tractoren). - Nog ideeën: o.a. wijngaarden, imker (Bijenhal in 2021 in Oosterzele)	
EGC Zuidwest	Voorbije anderhalf jaar startten we met het documenteren van de traditie van het pirobakken in de Scheldestreek (culinair erfgoed). Momenteel ligt dit even stil aangezien corona ook een stokje steekt voor de organisatie van deze pirobakken.	Midden november werd een begeleidingstraject met de stad Wervik rond het tabakserfgoed gestart. In Wervik wordt op vandaag meer dan 90 procent van de Belgische tabak geteeld. De stad wil graag toewerken naar een opname in de inventaris Immaterieel Erfgoed en werkt aan een nieuwe invulling (en erkenning) van het Nationaal Tabaksmuseum. Ondertussen werd het traject opgestart, samen met stagiaire Celien vanuit de opleiding geschiedenis (Ugent). Zo was er al een kennismakingsgesprek met het tabakssyndicaat. We denken er ook aan om enkele aspecten te documenteren in een videoopname.	Momenteel lopen we vooral tegen 'corona' aan. We hadden gepland om in 2020 te starten met het participatief documenteren van enkele tradities. Dit blijkt momenteel niet mogelijk aangezien deze tradities dit jaar niet plaatsvinden. Ook zijn de gemeenschappen zeer afwachtend tot er betere tijden komen.
Erfgoedsite Tienen	Heel wat geplande activiteiten (bv. Erfgoeddag) zijn niet kunnen doorgaan of werden vroegtijdig stopgezet (bv. tentoonstelling 100 jaar zuur uit zoet over Citrique Belge). Sinds de lockdown in maart is het stadsmuseum Toreke ook gesloten voor opfrissingswerkzaamheden. In	start erfgoedzorgtraject Paardenprocessie richting Inventaris Vlaanderen?	

	juni zijn een nieuwe depotbeheerder en technisch medewerker aangeworven en ik ben dus sinds 1 oktober aan de slag. Volgend jaar gaan een drietal personeelsleden van de dienst op pensioen (Lutgart in maart, Ann Knaepen in mei en Mark Kempeneers in juni). Ondertussen staat de aanwerving van een nieuwe stadsarchivaris en archiefmedewerker al op planning voor volgend jaar. Volgend jaar zullen we ook een traject doorlopen voor de inhoudelijke herinvulling van het stadsmuseum met een interne stuurgroep (al opgestart), werkgroepen met externe experten (hiervoor contacteer ik CAG ook zeker), hopelijk ook begeleid door een studiebureau. Er staan ook een tentoonstelling over de gasverlichting in Tienen (n.a.v. Erfgoeddag De Nacht) en iets rond de gebouwen van het stadspark (Hotel Kronacker enz. voor OMD) gepland.		
ETWIE	- Erfgoedzorgtraject molenaars: begeleid naar Inventaris Vlaanderen + stuurgroep West-Vlaamse Molenbrigade - Wetenschappelijk immaterieel erfgoed: we hebben recent onderzoek gedaan naar de techniek van de taxidermist. Op dat elan zouden we volgend jaar verdergaan, met ook eventueel een koppeling of uitbreiding naar immaterieel erfgoed aan de universiteit - Verdere begeleiding van het Klompenforum - ICE & Musea: lerend netwerk - Meester-Leerlingtrajecten: voornamelijk begeleiding van kuipers, ciseleerproject	- Stappen nemen omtrent wetenschappelijk en academisch immaterieel erfgoed - Nog niet definitief: multinationaal unescodossier rond mijnwerkerscultuur - Nieuwe call M-L beurzen uiteraard! - Focus Vakmanschap - Verdere begeleiding van de gemeenschappen die we nu ook al volgen, met uitbreiding van diamant. - ICE & Musea: lerend netwerk - ERIH conference rond immaterieel erfgoed (stond normaalgezien in 2020 op de planning)	Een vraag van onze kant: - Hoe hebben jullie de begeleiding van meester-leerlingtrajecten ervaren? In ons geval waren er grote verschillen: het ciseleerproject van Patrick Storme konden we van dichtbij, net zoals het kuipersproject dat nog steeds loopt. Voor andere trajecten was dat veel minder het geval.

KADOC	- ‘Hemelsbreed. Divers religieus erfgoed in Vlaanderen’ (KADOC, PARCUM) - 2020: - Verwerking resultaten bevraging lokale geloofsgemeenschappen (anglicaans, islamitisch, israëlitisch, orthodox, protestants-evangelisch) en redactie rapport. - Audiovisuele presentaties, voorgesteld op Open Monumentendag. - Reflectiemomenten met erediensten en erfgoedcellen. - 18/11: webinar met voorstelling rapport.
	- ‘Op handen gedragen’ (KADOC, Histories, PARCUM) - Actualisering inspiratiebrochure → herziene
		- ‘Hemelsbreed. Divers religieus erfgoed in Vlaanderen’ (KADOC, PARCUM) 2021: vertaling enquêteresultaten in actieplannen en pilootprojecten.
		  - Immaterieel erfgoed:
		  - Enquêteonderdeel relatief beperkt ingevuld. Wel enkele vaststellingen die interessant zijn in het kader van Domein 4 (bv. organisatie van publieke iftars door islamitische gemeenschappen, ‘agapen’ of gezamenlijke	

	uitgave verschijnt eind 2020 of begin 2021. O.m. aandacht voor processies en ruimtelijkheid (landschap en evoluties daarin als belangrijke factor, erfgoedelementen langs het processietraject). - Inventaris van verdwenen en bestaande processies (ODIS). - 'Slimerfgoed.be' (Cultureel Erfgoed Annuntiaten Heverlee, KADOC) - Netwerk van erfgoed- en onderwijsorganisaties gericht op schoolerfgoed: vier proeftuinen en platformwebsite. - Proeftuin 1: 'Intercultureel werken met voedingserfgoed'. Zie https://www.slimerfgoed.be/s/start/item/87. - Platformwebsite: https://www.slimerfgoed.be. Inhoudelijke input is altijd welkom.	maaltijden na de eredienst in de orthodoxe kerk). o Begrip 'immaterieel erfgoed' weinig bekend. - Tradities worden vaak niet als erfgoed gepercipieerd. o Pistes voor vervolgtraject (in samenwerking met geïnteresseerde erfgoedorganisaties): * Begrip 'immaterieel erfgoed' beter bekend maken bij de betrokken geloofsgemeenschappen. * Hun immaterieel erfgoed + borgingsacties diepgaander in kaart brengen (o.a. registratie in ODIS). * Participatieve pilootprojecten rond borging initiëren. * Gemeenschappen toeleiden naar platformwebsite. - 'Op handen gedragen' (KADOC, Histories, PARCUM) - 2021: studie- en contactdag gepland (vermoedelijk in oktober in Antwerpen).	
Parcum	- Lancering rapport 'Hemelsbreed: divers religieus erfgoed in Vlaanderen' via webinar op 18 november. Dit project gaat veel verder dan immaterieel erfgoed en Domein 4, maar er zijn misschien wel enkele aanknopingspunten in de vervolgtrajecten bv. immaterieel erfgoed van de verschillende erediensten verder in kaart brengen. Daarbij zitten bijvoorbeeld ook praktijken zoals publieke iftars of joodse feesten die in verband staan met voedsel. Daarnaast voorzien we een verbreding naar alle religies en levensbeschouwingen. Delen van voedsel in verschillende religies is allicht ook voor Domein 4 interessant. Je kan het rapport downloaden via deze link: www.hemelsbreed.be - Met Laura zaten we deze ochtend digitaal samen rond de Sint-Antoniustradities. CAG is daar ook trekker, maar wij steunen graag vanuit PARCUM voor wat betreft de religieuze aspecten en het aanspreken van ons netwerk.		

	- Pelgrimstafel in het Sint-Julianusgasthuis heeft wat stil gelegen door corona, maar nu terug digitaal opgestart. Samen met Histories. Indienen voor Inventaris is voorzien op 15 maart 2021. We experimenteren momenteel met digitale consultatierondes van de buurt. - Kerststalvrienden (samen met Histories) loopt door. Ze zetten momenteel in op het uitbreiden van de kerststallenkaart en coronaproof openstellen van de kerststallen.		
Werkplaats immaterieel erfgoed	- Nieuw in het team: Jana Kerremans (maart 2020) en Lien Santermans communicatiemedewerker (oktober 2020) - Themacampagne culinair erfgoed lopende met CAG (update)	- Beleid: formulier voor UNESCO-aanvraag, nota "Voor een beter (erfgoed)begrip" in kader van beleidsnota & Overall Results Framework - Opstart FAQ op www.immaterieelerfgoed.be - 'Leve immaterieel erfgoed' op 21 november 2020 geannuleerd: alternatief wordt virtueel café Corona & ICE voor erfgoedgemeenschappen en erfgoedwerkers) → UPDATE: gepland op 14 januari 2021 - Basisvorming Borgen voor erfgoedgemeenschappen uitgewerkt voorjaar 2021 - Opvolging controversieel erfgoed: voorstel rondetafelgesprek voorjaar 2021 + online dossier.	